

Що варто знати про Плани капіталовкладень працівників (PPK)

**Матеріал для
працівників**

РРК - Плани капіталовкладень працівників

Довгострокова програма заощаджень на пенсію для працівників, створена та співфінансована працівниками, роботодавцями та державою

Роботодавець автоматично записує в програму всіх працівників віком від 18 до 55 років, які підлягають обов'язковому пенсійному страхуванню та страхуванню для виплати пенсії по інвалідності, за умови, що ці особи не відмовилися від своїх платежів до РРК.

Накопичені кошти тільки Ваші і підлягають успадкуванню, а накопичений капітал управляється фінансовими установами, які відповідають жорстким критеріям.

СИСТЕМА ЗАОЩАДЖЕННЯ

загальна
добровільна
рентабельна

ВАШІ ГРОШІ

на майбутнє
приватні
успадковані

Звідки беруться заощадження в РРК?

Ваш рахунок складається з:

ВИ – ПРАЦІВНИК | від **2%** до **4%** від заробітної плати брутто (якщо Ваша зарплата не перевищує 120% від мінімальної заробітної плати, платіж може бути знижений навіть до **0,5%**)

ВАШ РОБОТОДАВЕЦЬ | від **1,5%** до **4%** від заробітної плати брутто

ДЕРЖАВА | **250 PLN** одноразовий вітальний платіж + **240 PLN** щорічної доплати

Ви отримуєте свої заощадження після 60-річного віку

Ви можете зняти кошти в повному обсязі, але найкраще **75%** збережених заощаджень зняти мінімум у кількості 120 щомісячних платежів (10 років). Тоді ви не будете платити податок на приріст капіталу.

У вас є можливість раніше використати накопичені кошти, якщо:

Ви, Ваша дружина/чоловік або Ваша дитина серйозно захворієте - до 25% коштів без обов'язку повернення коштів;

Ви бажаєте зробити власний внесок, взявши кредит на житло або будівництво будинку - до 100% коштів із зобов'язанням повернути протягом 15 років (для людей до 45 років).

Зміст

Зміст	3	9. А що, якщо у мене дуже низькі доходи?	20
Найважливіші поняття, пов'язані з програмою РПК.....	4	10. Чи всі професійні групи охоплені РПК?.....	20
ВСТУП.....	7	11. Чи мій роботодавець може перестати сплачувати кошти в РПК?.....	20
РПК - звідки виникла ідея створення?.....	7	12. Я маю одноособові підприємницьку діяльність, чи я братиму участь у РПК?.....	20
Що таке РПК?.....	7	13. Які компанії/роботодавці візьмуть участь у програмі?	21
СПОСІБ ФУНКЦІОНУВАННЯ	8	14. Чи я повинен самостійно відкрити рахунок в РПК?.....	21
1. Старт програми	8	15. Хто обирає фінансову установу?.....	21
2. Участь в РПК.....	8	16. Що станеться, якщо мій роботодавець не обере фінансову установу?22	
3. Формальностями займається Ваш роботодавець	9	17. Чи можу я змінити фінансову установу без зміни роботодавця?.....	22
4. Система платежів та заощаджень	10	18. Що під час зміни роботодавця? Чи у нового роботодавця я буду заощаджувати у попередній фінансовій установі?.....	22
5. Правила користування заощадженнями	11	19. Коли я чи мій роботодавець зможемо збільшити або зменшити розмір платежів у РПК?	22
6. Поділ та успадкування коштів	13	20. Чи РПК для мене обов'язкове?	23
7. Відмова від заощаджень в РПК.....	13	21. Які установи зможуть керувати коштами в РПК?.....	23
8. Зміна роботи та РПК.....	14	22. Що буде відбуватись з моїми заощадженнями сплаченими в РПК?.....	24
9. Кошти	14	23. Чи я можу зняти ці гроші раніше, до 60 років?.....	25
10. Роль фінансових установ.....	14	24. Чи мій роботодавець зможе мене автоматично знову записати у програму, незважаючи на мою попередню відмову?.....	25
ПЕРЕВАГИ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ	15	25. Чи можу і коли зареєструватись в РПК після попередньої відмови? ..25	
ПИТАННЯ ТА ВІДПОВІДІ.....	16	26. Коли я можу користуватись цими грошима?.....	26
1. У чому суть РПК?	16	27. Чому РПК сильно відрізняється від OFE?.....	27
2. З якою метою введено РПК?	16	28. Як я можу виписатись з програми?.....	28
3. Хто буде піклуватись про безпеку моїх коштів у Планах капіталовкладень працівників?.....	16	29. Що після 10 років виплат з РПК? Чи можливо вирішити проблему платежів по-іншому?.....	28
4. Коли я приєднаюсь до РПК?.....	17		
5. Хто долучиться до моїх заощаджень в рамках РПК?.....	18		
6. Від чого залежить розмір внесків на мій рахунок РПК?.....	18		
7. Яка вартість моєї участі у програмі РПК?.....	19		
8. Чи як працівник я маю якісь додаткові переваги від участі в РПК?.....	19		

Найважливіші поняття, пов'язані з програмою РРК

Роботодавець, компанія, особа, що працевлаштовує, суб'єкт, що працевлаштовує, підприємство – всі ці поняття означають суб'єкт, що працевлаштовує у розумінні Закону про РРК.

Суб'єкт, що працевлаштовує – відповідно до Закону про плани капіталовкладень працівників:

- роботодавець;
- видавець;
- сільськогосподарські виробничі кооперативи або кооперативи сільськогосподарських кіл;
- замовник;
- організація, в якій діє наглядова рада.

Працівник, працевлаштований, працевлаштована особа – всі ці терміни означають працевлаштовану особу у розумінні Закону про РРК.

Працевлаштовані особи – відповідно до Закону про плани капіталовкладень працівників це:

- працівники, працевлаштовані на основі трудового договору, розподілу, відбору, призначення або кооперативного трудового договору (за винятком працівників, що перебувають у гірничих відпустках і відпустках для працівників механічного заводу з переробки вугілля та неповнолітніх);
- фізичні особи, які виконують роботу на дому, що мають 18 років
- члени сільськогосподарських виробничих кооперативів або кооперативів сільськогосподарських кіл;
- особи, що досягли 18 років, працюють на підставі агентського договору або договору доручення або іншого договору на надання послуг
- члени наглядових рад, які отримують заробітну плату за виконання цих функцій

– які підлягають обов'язковому пенсійному страхуванню та страхуванню для виплати пенсії по інвалідності у Республіці Польща, у розумінні Закону від 13 жовтня 1998 року Про систему соціального страхування (Збірник законодавчих актів РП від 2017 року, пункт 1778 із змінами).

Найважливіші поняття, пов'язані з програмою РПК

Закон, Закон про РПК – ці поняття відносяться до Закону від 4 жовтня 2018 року щодо планів капіталовкладень працівників (Збірник законодавчих актів РП від 2018, пункт 2215).

Договір про управління РПК – договір, який роботодавець укладає з обраною фінансовою установою, що керує РПК. Рішення про вибір установи, з якою буде укладено договір і в якій буде створено РПК у компанії, повинно прийматися у консультації з представниками працівників (профспілки або - якщо вони не працюють - з представництвом працівників, вибраним у режимі, прийнятому цим роботодавцем). Договір буде містити найважливіші правила щодо збору та управління коштами на рахунках РПК.

Договір про ведення РПК – договір, який Роботодавець укладає від імені та в інтересах працівників з фінансовою установою, з якою він раніше підписав договір про управління. Працівники, підписавши цей договір від свого імені, стають учасниками РПК.

У договорі про ведення будуть вказані, зокрема, детальні умови збору та управління коштами, буде вказаний спосіб, у який учасник РПК зможе вносити додаткові платежі або пред'явити готовність щодо накопичених коштів.

Фонд визначеної дати, фінансова установа – інвестиційний фонд, пенсійний фонд або фонд страхового капіталу, який завдяки спеціальній інвестиційній політиці обмежує рівень ризику залежно від віку учасника РПК. Учасник інвестує в один фонд протягом усього періоду накопичення коштів, і цей фонд, у міру того як учасник наближається до 60-річного віку, автоматично змінює інвестиційну політику таким чином, щоб забезпечити належну безпеку доручених коштів. Закон про РПК називає ці фонди фінансовими установами.

Керуюча установа – суб'єкт, що керує фондами визначеної дати, може бути відповідно до закону може бути: Товариство інвестиційного фонду (TFI), Універсальне пенсійне товариство (PTE), Робітниче пенсійне товариство (PrTE) або страхова компанія. Одна з цих установ буде обрана роботодавцем, який запускає у компанії РПК.

Платіж в РПК – платежі, що здійснюються на рахунок РПК працівника, походять з трьох джерел: від роботодавця, самого працівника та держави. У випадку платежу працівника і роботодавця сума платежу буде розрахована у відсотках від заробітної плати брутто. Платежі зі сторони держави – це фіксовані суми, незалежно від суми доходу (одноразовий вітальний платіж та щорічна доплата).

Рахунок РПК – індивідуальний, приватний рахунок, на якому будуть накопичуватись заощадження працівника в РПК.

Зняття (виплата) – зняття коштів, накопичених у РПК, яке учасник може зробити після досягнення 60-річного віку або раніше, у ситуації:

- покриття власного внеску у зв'язку з кредитом для фінансування будівництва будинку або придбання житла (тільки для учасників до 45 років);
- серйозного захворювання учасника, його чоловіка/дружини або дитини.

З виплати коштів після досягнення 60-річного віку, що здійснюватиметься відповідно до форми виплати за замовчуванням, описаної в Законі (25% коштів одноразово і залишкові кошти принаймні у кількості 120 платежів), не будуть стягуватися податок на приріст капіталу.

Найважливіші поняття, пов'язані з програмою РРК

Повернення – вилучення коштів з рахунку РРК до того, як учасник досягне віку 60 років. Учасник може повернути кошти в будь-який час. Тоді він отримає кошти, які він сам вніс, але йому доведеться відшкодувати 30% платежів роботодавця, а також усі кошти пов'язані з вітальним платежем та щорічними доплатами від держави. Повернення коштів з рахунку РРК може відбутись за заявою колишнього чоловіка/дружини учасника РРК (у разі розлучення або анулювання шлюбу), чоловіка/дружини померлого учасника РРК або іншої особи, уповноваженої бути учасником в разі смерті.

Уповноважена особа – особа, яка отримує кошти, накопичені на рахунку РРК у випадку смерті учасника. Учасник може вказати особу або осіб, які мають право на його заощадження, та участь цих осіб у своїх коштах. Якщо Учасник не вказує уповноважених осіб, то після його смерті кошти підлягатимуть успадкуванню відповідно до закону про РРК та спадкового права.

Вступ

РРК - звідки виникла ідея створення?

Польське суспільство старіє. Цей процес, а також відсутність початкового капіталу на рахунках ZUS для осіб, які не досягли 40 років, може призвести до значного зменшення розміру пенсійних виплат для поляків у наступні роки.

За прогнозами, розмір пенсій для осіб, які припинять свою професійну кар'єру через 20-30 років, складе лише 30-40% від останньої заробітної плати. Без додаткових заощаджень ті, хто отримує пенсію, будуть залежати від підтримки сім'ї, соціального забезпечення або будуть змушені продовжувати працювати.

Додаткові форми довгострокового заощадження є рішенням, яке допомагає суспільствам впоратися з цим викликом. Такі системи успішно працюють в різних країнах світу. У багатьох з них, включаючи Німеччину, Великобританію, Сполучені Штати або Скандинавські країни, вони базуються на участі роботодавців. Їх ключовою основою є створення загальнодоступної, легкої і фінансово привабливої системи заощадження додаткових грошей на майбутнє.

Працюючи над новою системою заощаджень для пенсійних цілей у Польщі, експерти проаналізували довгострокові системи заощадження, що діють в інших країнах. Вони вибрали найкращі практики, найбільш ефективні механізми та адаптували їх до польських реалій. Таким чином було створено РРК - системне рішення, мета якого - допомогти Вам та іншим працівникам створити додаткові заощадження, які інвестуються в довгостроковій перспективі, даючи можливість отримати більш високі доходи, ніж депозити чи банківські рахунки.

Що таке РРК?

Плани капіталовкладень працівників є добровільною програмою для довгострокових заощаджень. Чому саме робітничі? Оскільки програма спрямована на близько 11,5 мільйонів поляків, які працюють та підлягають обов'язковому пенсійному страхуванню та страхуванню для виплати пенсії по інвалідності, тобто на постійній основі, а також на тих, хто працює, наприклад, за договором доручення.

Щоб участь в РРК була простою і не вимагало від вас ніяких формальностей, за його створення на підприємстві, в якому ви працюєте, відповідальність буде нести роботодавець. Платежі на рахунок РРК будуть надходити з трьох джерел: від роботодавця, працівника та держави. Внесені кошти будуть множитись фінансовими установами, які відповідають строгим критеріям. Контролюватиме РРК в межах діяльності установи, яка обслуговуватиме програму, Комісія фінансового контролю.

Головною метою РРК є надання додаткових коштів, які можуть бути використані після досягнення 60-річного віку, а у виняткових ситуаціях раніше. Кошти, накопичені на вашому рахунку, будуть приватними і підлягатимуть успадкуванню. Ви також можете зняти їх у будь-який час.

СПОСІБ ФУНКЦІОНУВАННЯ

1. Старт програми

Суб'єкт, який працевлаштовує принаймні одну особу, яка підлягає обов'язковому пенсійному страхуванню та страхуванню для виплати пенсії по інвалідності (тобто не тільки працевлаштована за трудовим договором, але також за договором доручення або агентським договором), повинен створити РПК для своїх працівників.

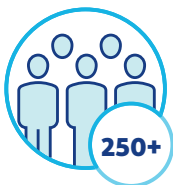
Початок програми для найбільших компаній відбудеться **1 липня 2019 року**. З цього моменту планується поступово залучати додаткові групи роботодавців до програми протягом двох років, починаючи з найбільших підприємств до найменших компаній (див. Основні дати для вашого роботодавця нижче).

2. УЧАСТЬ В РПК

Ваш роботодавець вибирає та підписує договір з фінансовою установою, за посередництвом якої будуть створені окремі рахунки РПК для працівників. Далі **автоматично** записує до програми працівників, **які досягли 18-річного віку, але не досягли 55-річного віку**, які підлягають обов'язковому пенсійному страхуванню та страхуванню для виплати пенсії по інвалідності, якщо вони не відмовилися від сплати внесків до РПК. Якщо ви є особою **старше 55 років, але молодшою, ніж 70 років**, ви можете звернутись до роботодавця з заявою про приєднання до програми.

Планується поступове включення наступних компаній до РПК. Дати приєднання роботодавців були поділені на два роки і залежатимуть від кількості осіб, працевлаштованих у даній компанії. Дати, коли будуть перераховані перші платежі на індивідуальний рахунок РПК працівника, описані далі на сторінці 17.

Ключові дати для Вашого роботодавця:

Компанії, у яких працевлаштовано щонайменше **250 осіб** станом на 31 грудня 2018 року – **початок програми з 1 липня 2019 року**

Компанії, у яких працевлаштовано щонайменше **20 осіб** станом на 31 грудня 2019 року – **початок програми з 1 липня 2020 року**

Компанії, у яких працевлаштовано щонайменше **50 осіб** станом на 30 червня 2019 року – **початок програми з 1 січня 2020 року**

інші компанії та підрозділи сектору державних фінансів – **початок програми з 1 січня 2021 року**

СПОСІБ ФУНКЦІОНУВАННЯ

3. Формальностями займається ваш Роботодавець

Все, що Вам потрібно зробити, це залишитися в програмі, а усіма формальностями займеться ваш роботодавець, який зобов'язаний:

- Обрати фінансову установу, за посередництвом якої будуть створені рахунки РПК для Вас та інших працівників. Рішення буде прийняте після консультації з профспілковою організацією, а якщо її немає у Вашій компанії, то за участю працівників, призначених у режимі, прийнятому Вашим роботодавцем
- Підписати договір про управління РПК з вибраною фінансовою установою, а також договір про ведення РПК для Вас.
- Переводити платежі до РПК.
- Збирати та архівувати документацію, пов'язаної з РПК.
- Надавати Вам та іншим працівникам та обраній фінансовій установі інформацію, пов'язану зі створеним РПК

Якщо Ви не берете участь у РПК з самого початку, Ви можете звернутись до роботодавця з заявою про внесення платежів в будь-який час. Платежі будуть здійснюватися з наступного місяця. Крім того, кожні 4 роки, починаючи з 1 квітня 2023 року, роботодавець буде зобов'язаний знову перераховувати платежі всім працівникам, які мають на це право. Ви будете повідомлені про майбутню дату відновлення платежу. Якщо Ви не вирішите заощаджувати з РПК, Ви можете подати заяву про відмову від внесення платежів.

СПОСІБ ФУНКЦІОНУВАННЯ

4. Система платежів та заощаджень

Платежі на рахунок РРК будуть надходити з трьох джерел: **від Вас - працівника, Вашого роботодавця і держави.**

	Базовий платіж	Додатковий платіж (добровільний)	Максимальний платіж
ПЛАТЕЖІ ФІНАНСОВАНІ ПРАЦІВНИКОМ	2,0% від суми заробітної плати бруто працівників, у яких загальна винагорода з різних джерел у даному місяці не перевищує суму, що відповідає 1,2-кратному мінімальному розміру заробітної плати, базовий платіж може бути зменшений до 0,5% від заробітної плати бруто	до 2,0% від заробітної плати бруто	4,0% від заробітної плати бруто
ПЛАТЕЖІ ФІНАНСОВАНІ РОБОТОДАВЦЕМ*	1,5% заробітної плати бруто	до 2,5% заробітної плати бруто	4,0% заробітної плати бруто
Загальний максимальний платіж			8,0% заробітної плати бруто
ДОПЛАТИ ВІД ДЕРЖАВИ	Вітальний платіж – 250 зл Щорічна доплата – 240 зл		

* Платежі, що вносяться роботодавцем, не підлягають внескам на пенсійне страхування та страхування для виплати пенсії по інвалідності

СПОСІБ ФУНКЦІОНУВАННЯ

5. Правила користування заощадженнями

Заощадження, накопичені в РПК - це ваші приватні кошти для пенсійних цілей, тому були встановлені конкретні правила використання цих заощаджень.

Вилучення коштів до досягнення 60-річного віку:

ВИ МОЖЕТЕ ЗНЯТИ КОШТИ У БУДЬ-ЯКИЙ ЧАС, АЛЕ ВОНИ БУДУТЬ ЗНИЖЕНІ ЗА РАХУНОК:

- податку на приріст капіталу;
- 30% від вартості платежів Вашого роботодавця - ці виплати були звільнені від сплати внесків для пенсійного страхування та страхування для виплати пенсії по інвалідності, тому стягнуті 30% зараховуються як пенсійний страховий внесок в ZUS;
- Доплати зі сторони держави

ВИ МОЖЕТЕ ЗНЯТИ КОШТИ У ВИНЯТКОВИХ ЖИТТЄВИХ СИТУАЦІЯХ:

- **Серйозного захворювання** у Вас, дружини/чоловіка або дитини –до 25% коштів без обов'язку повернення коштів
- На покриття власного внеску, беручи **кредит на житло або будівництво будинку** - до 100% коштів із зобов'язанням повернути - з можливістю розділення його на безвідсоткові платежі, яку можна гасити упродовж 15 років - стосується осіб **молодших 45 років.**

СПОСІБ ФУНКЦІОНУВАННЯ

ПІСЛЯ ДОСЯГНЕННЯ 60-РІЧНОГО ВІКУ Ви можете почати процес зняття заощаджень, незалежно від того, працюєте ви чи ні. Найпростішим і найбільш вигідним способом є виплата коштів у формі, що не вимагає сплати податку на приріст капіталу:

- 75% коштів розділених на щонайменше 120 платежів (на 10 років або більше), а решта - одноразово;
- у формі фінансових продуктів:
  - на страховий поліс з правом на періодичні або довічні послуги,
  - на строковий рахунок ощадного вкладу на умовах, визначених цим Законом;
- виплатити кошти у вигляді шлюбної допомоги

АЛЬТЕРНАТИВНО ВИ МОЖЕТЕ:

- Усі накопичені кошти зняти у довільній кількості платежів. Один із варіантів - зробити одноразову виплату 100% коштів (в одній розстрочці). Виплата коштів у меншій кількості платежів (ніж 120) вимагає сплати податку на приріст капіталу;
- Продовжувати заощаджувати в РПК.

СПОСІБ ФУНКЦІОНУВАННЯ

6. ПОДІЛ ТА УСПАДКУВАННЯ КОШТІВ

Заощадження, накопичені на Вашому рахунку, є Вашими приватними коштами. У разі розлучення (якщо у вас є спільне майно) **діляться, а у разі вашої смерті – успадковуються.**

Розподіл коштів у разі розлучення або анулювання шлюбу:

- кошти, накопичені в РПК, які належать одному з подружжя в результаті поділу спільної власності, будуть передані у вигляді трансферної виплати коштів на його рахунок РПК;
- якщо ваш колишній чоловік/дружина не має рахунку РПК, кошти, які йому/їй належать в результаті поділу майна, можна отримувати готівкою або у вигляді трансферної виплати коштів на рахунок строкового вкладу на умовах, зазначених у Законі;
- якщо ваш колишній чоловік/дружина має більше одного рахунку РПК, виплата буде здійснена на рахунок, вказаний ним у заяві.

Розподіл коштів у разі смерті учасника:

- у разі смерті, якщо ви були в шлюбі, половина коштів, які ви накопичили (в тій мірі, в якій ці кошти були об'єктом спільної власності), фінансова установа передасть на рахунок РПК, ІКЕ (індивідуальний пенсійний рахунок) або РРЕ (Робітничка пенсійна програма) вашого чоловіка/дружини. На його прохання фінансова установа поверне грошову компенсацію
- накопичені Вами кошти, які не будуть передані Вашому чоловікові/дружині, перейдуть до уповноважених осіб, вказаних Вами (залежно від їхньої заяви, у вигляді трансферної виплати коштів в РПК, ІКЕ, РРЕ цих осіб або готівкою).

7. Відмова від заощаджень в РПК

Ви маєте можливість відмовитися від заощаджень в РПК, підписавши спеціальну заяву про відмову від внесення платежів в РПК та пов'язаних з цим пільг, такі як, наприклад, платежі роботодавця або доплати з боку держави. Ви можете відмовитися від участі в РПК на етапі створення програми у даного роботодавця, а також у будь-який час у майбутньому.

СПОСІБ ФУНКЦІОНУВАННЯ

8. ЗМІНА РОБОТИ ТА РРК

Якщо ви зміните свою роботу, Ви будете заощаджувати в фінансовій установі, обраній Вашим новим роботодавцем. Для Вас буде створений новий рахунок РРК. Проте, не забудьте повідомити нового працедавця про всі попередні договори з РРК укладені від Вашого імені. Вже накопичені кошти можуть залишитися в старій установі (після декількох змін роботодавця можете мати кілька рахунків РРК) або перейти до нової, щоб накопичити всі кошти на одному рахунку.

9. Кошти

Оскільки платежі, що фінансуються роботодавцем, є Вашим оподатковуваним доходом, роботодавець буде зобов'язаний вирахувати податок з цих платежів з вашої заробітної плати.

Загальна вартість управління РРК, що стягується фінансовою установою, не може перевищувати 0,6% вартості чистих активів фонду на рік.

10. Роль фінансових установ

Фінансова установа, обрана у Вашій компанії, буде вкладати Ваші заощадження в інвестиційні фонди, які диференціюють рівень ризику залежно від віку учасника - це так звані фонди визначеної дати.

Кожен учасник буде автоматично приписаний для конкретного фонду визначеної дати залежно від дати народження. Він інвестує в цей фонд протягом всього періоду накопичення коштів. Однак, у міру наближення учасника до 60-річного віку, фонд автоматично змінить інвестиційну політику - таким чином, щоб забезпечити відповідний рівень безпеки довірених йому коштів.

Для того, щоб установа була допущена до участі в системі - тобто управляти коштами, що перебувають на рахунку РРК - вона повинна відповідати ряду обмежувальних вимог, встановлених законом.

ПЕРЕВАГИ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ

1. Накопичені кошти є тільки Вашими і підлягають успадкуванню.

На відміну від заощаджень у державній пенсійній системі, Ваші кошти залишаються Вашою приватною власністю

2. Платежі на Ваш рахунок РПК будуть надходити з трьох джерел

Окрім своїх платежів, Ви отримуєте щомісячний платіж від роботодавця та додаткову оплату від держави (вітальний платіж та щорічну доплату)

3. Щоб почати заощаджувати, Вам нічого не потрібно робити, гроші заощаджуються самі

Ваш роботодавець виконає всі формальності, Вам потрібно лише вибрати, яку суму Ви хочете заощаджувати щомісяця - це може бути від 2 до 4% від заробітної плати брутто. У випадку осіб, які мають найнижчі доходи, базовий платіж може бути нижчим, ніж 2%, але не може бути меншим, ніж 0,5% від заробітної плати брутто. Розмір платежів роботодавців залишається незмінним на рівні щонайменше 1,5%. Розмір додаткових платежів від держави не змінюється.

4. Накопичений капітал управляється лише установами, які відповідають суворим вимогам

РПК можуть пропонувати лише фінансові установи, які відповідають суворим вимогам щодо досвіду, довіри та власного капіталу. Контроль за ними здійснюватиме Комісія фінансового нагляду (KNF).

5. Ви можете відмовитися від заощадження в будь-який час

Якщо Ви не хочете заощаджувати в РПК, Вам лише потрібно подати роботодавцю заяву про відмову від нарахування платежів.

6. Ви можете знову приєднатися до програми в будь-який час

Ви можете в будь-який час звернутись до роботодавця з заявою про приєднання і внесення платежів у РПК. Роботодавець здійснить платіж з наступного місяця.

7. Ви можете скористатися заощадженнями до досягнення 60-річного віку – Ви отримуєте гарантію у разі:

- Вашого серйозного захворювання, хвороби Вашого чоловіка/дружини або дитини;
- необхідності внесення власного внеску на кредит на квартиру або будинок.

8. Тільки Ви вирішуєте, за якою моделлю ви будете отримувати виплати після досягнення 60-річного віку

Найбільш вигідною формою зняття коштів зі звільненням від податку на приріст капіталу є 25% одноразового платежу, а решта 75% - у 120 платежах впродовж 10 років.

Питання і відповіді

1. У чому суть РПК?

Плани капіталовкладень працівників є **добровільною** системою довгострокових заощаджень для працівників, створеною та співфінансованою роботодавцями та державою. РПК є системою капіталу, яка не є частиною державної пенсійної системи, тому заощадження на Вашому рахунку є приватними, можуть бути зняті в будь-який час і підлягають успадкуванню.

2. З якою метою введено РПК?

Основна мета РПК - забезпечити Вас додатковою фінансовою безпекою після досягнення 60-річного віку - незалежно від того, чи ви продовжуєте працювати.

3. Хто буде піклуватись про безпеку моїх коштів у Планах капіталовкладень працівників?

Нагляд за РПК щодо дотримання закону та Ваших інтересів та інтересів інших учасників системи здійснюватиметься Комісією фінансового нагляду.

Фінансові установи повинні відповідати ряду законодавчих вимог, щоб бути допущеними до управління коштами, накопиченими в РПК. Вашими заощадженнями в РПК буде управляти лише установа з відповідним досвідом, описаним у Законі.

Накопичені кошти будуть інвестовані у фонди визначеної дати, інвестиційна політика яких у міру наближення Вашого віку до 60 років автоматично зміниться таким чином, щоб обмежити рівень інвестиційного ризику. Однак завжди слід пам'ятати, що інвестиції пов'язані з ризиком, і кошти, накопичені в РПК, не застраховані.

Питання і відповіді

4. Коли я приєднаюсь до РПК?

Програма розпочнеться **1 липня 2019 року** – відтоді великі компанії, які працевлаштовують працюють **щонайменше 250 осіб**, будуть зобов'язані створити РПК для своїх співробітників. Це означає, що не пізніше 12 листопада вони підпишуть договір з фінансовою установою від імені та для працівників (договір про ведення РПК). З першої заробітної плати, виплаченої після дати укладення цього договору, буде стягнуто перший внесок Працівника.

Враховуючи масштаб програми, планується поступове (**кожні 6 місяців**) включення наступних груп роботодавців у програму протягом **2 років**, починаючи від найбільших підприємств до найменших компаній.

Виняток: Суб'єкти, що належать до однієї групи капіталовкладень, можуть приєднатися до РПК і у термін, в якому приєднується найбільший суб'єкт з групи (з найбільшою кількістю працевлаштованих осіб).

У випадку суб'єктів, які є підрозділами сектору державних фінансів, договір про ведення повинен бути укладений не пізніше 10.04.2021 р.

Питання і відповіді

5. Хто долучиться до моїх заощаджень в рамках РПК?

Платежі на ваш рахунок РПК будуть надходити з трьох джерел: роботодавець, працівник (Ви) і держава.

- **Доплата роботодавця:**
  - базовий платіж – **1,5% від Вашої** заробітної плати брутто;
  - добровільна доплата – максимум **2,5% від Вашої** заробітної плати брутто;
- **Працівник – ВИ:**
  - базовий платіж **2%** від Вашої заробітної плати брутто;
Базовий платіж може бути зменшений до **0,5% від заробітної плати брутто**, якщо сума Вашої винагороди з різних джерел у даному місяці **не перевищує суму, що відповідає 1,2-кратному розміру мінімальної зарплати**.
  - добровільна додаткова доплата – максимум **2%** від Вашої заробітної плати брутто;
- **Держава:** одноразовий **вітальний платіж у розмірі 250 зл.** Та щорічна доплата розмірі **240 зл.**

6. Від чого залежить розмір внесків на мій рахунок РПК?

Розмір Ваших платежів і платежів Вашого роботодавця буде нараховуватись **відсотково від Вашої заробітної плати брутто**. Виплати зі сторони держави – це фіксовані квоти, незалежно від суми доходу. Для їх отримання необхідно дотримуватися умов, викладених у Законі:

- Ви отримаєте **вітальний платіж** після повного **тримісячного заощадження** в РПК, за ці місяці Ви здійснюєте базові платежі і (вітальний платіж буде надіслано протягом 30 днів після закінчення кварталу);
- Щорічну доплату Ви отримаєте, якщо базові та додаткові платежі в даному році становлять як мінімум **3,5% від 6-кратного мінімального розміру заробітної плати** протягом року, за який сплачується доплата.

Наприклад: У 2019 році сума, яка зараховується до щорічної доплати становить **472,50 злотих**.

Для людей з нижчими доходами, чиї базові платежі не перевищують 2%, це становитиме **118,13 злотих..**

Питання і відповіді

7. Яка вартість моєї участі у програмі РПК?

Загальна вартість управління РПК не може перевищувати 0,6% вартості чистих активів фонду на рік. У тому числі:

- **плата за управління** не буде перевищувати **0,5%** від вартості чистих активів фонду на рік,
- **заробітна плата за досягнутий результат у розмірі до 0,1%** від вартості чистих активів фонду на рік.

Зверніть увагу, що платежі роботодавця до РПК формуватимуть ваш дохід. З Вашої заробітної плати буде вираховуватися податок на прибуток (PIT) з цих платежів. Ось чому Ваша заробітна плата нетто після вирахування платежів до РПК та податку від платежів буде знижена роботодавцем у реальному вимірі трохи більше, ніж на 2%.

Доплата від держави на Ваш рахунок в РПК (у перший рік вітальний платіж - 250 злотих, в наступному році додатковий платіж - 240 злотих) не буде для Вас доходом і таким чином не буде знижена за рахунок податку на прибуток.

8. Чи як працівник я маю якісь додаткові переваги від участі в РПК?

Крім переваг у вигляді платежів від роботодавця, вітального платежу та щорічного платежу від держави, завдяки РПК, Ви зберете приватні та успадковані фінансові ресурси. Крім того, Ви можете скористатися заощадженнями до досягнення 60-річного віку у випадку:

- **серйозної хвороби:** Вашої, чоловіка/дружини або дитини (виплата до 25% коштів без обов'язку повернення);
- **власного внеску на кредит на будівництво житлового будинку або придбання квартири** – тільки для людей до 45 років (до 100% коштів із обов'язком повернути - з можливістю розкладення на безвідсоткові платежі, які можна сплачувати до 15 років).

Питання і відповіді

9. А що, якщо у мене дуже низькі доходи?

Якщо у вас низький дохід, ви можете знизити платежі до РПК. Платежі можуть бути меншими за 2%, але не нижче 0,5% від заробітної плати брутто. Сума доплат Вашого Роботодавця залишається незмінною - на рівні 1,5%. Сума додаткових платежів від держави теж не змінюється.

10. Чи всі професійні групи будуть охоплені РПК?

РПК охопить **всіх працівників, незалежно від їх професії. Учасниками РПК не можуть бути лише** військовослужбовці, які охоплені окремою системою пенсійного забезпечення і не сплачують внески до пенсійного страхування та страхування для виплати пенсії по інвалідності ZUS.

11. Чи мій роботодавець може перестати сплачувати кошти в РПК?

Якщо Ви не відмовитися від участі в програмі, Ваш Роботодавець не зможе відмовитися від здійснення базових платежів на Ваш рахунок в РПК, це буде зобов'язання, засноване на законі.

12. Я маю одноособову підприємницьку діяльність, чи я братиму участь у РПК?

Ні. Самопрацевлаштовані, тобто особи, які ведуть одноосібну підприємницьку діяльність, звільняються від закону. Якщо, однак, вони працевлаштовуватимуть працівників, а точніше, вони будуть використовувати працівників у розумінні ст. 2, п. 1 підп. 21 Закону, вони також будуть зобов'язані створити РПК для працівників.

З 1 січня 2021 року буде збільшено ліміт платежу на ІКЗЕ (Індивідуальний рахунок пенсійного забезпечення) для осіб, які ведуть одноособову діяльність. Отже, якщо Ви ведете одноособову підприємницьку діяльність, це допоможе вам заощадити гроші. Ліміт від 1,2-кратної середньої заробітної плати (у 2019 році – це 5718 злотих) збільшиться до 1,8-кратної середньої заробітної плати (у 2019-му він склав би 8,577 зл.). Варто пам'ятати, що особи, які заощаджують з ІКЗЕ, тобто самопрацевлаштовані, суму платежів, здійснених в ІКЗЕ в даному році, можуть відняти з податкової бази.

Питання і відповіді

13. Які компанії/роботодавці візьмуть участь у програмі?

Роботодавці, які працевлаштують принаймні одну особу, яка підлягає обов'язковому пенсійному та страхуванню для виплати пенсії по інвалідності.

Існують винятки із обов'язку вести РПК, які охоплюють:

- **Роботодавця, який у перший день дії Закону** веде Робітничу пенсійну програму (РРЕ) і сплачує базові внески у розмірі не менше 3,5% від заробітної плати, якщо 25% працевлаштованих приєдналися до РРЕ.

Якщо Ваш Роботодавець створить РПК і лише потім запустить програму РРЕ з базовим внеском не менше **3,5% від заробітної плати**, то, за погодженням з Вашою профспілковою організацією, може не фінансувати оплату РПК для людей, які приєдналися до РРЕ - ці особи не отримуватимуть щорічну додаткову плату від держави;

- **мікропідприємця**, якщо всі працевлаштовані особи подадуть йому заяву про відмову від здійснення платежів до РПК;
- **фізичну особу**, яка працевлаштовує фізичну особу у сфері, яка не пов'язана з її діяльністю, у сфері, яка не пов'язана з підприємницькою діяльністю цієї особи.

Приклад: Роботодавець не зобов'язаний створювати РПК для доглядача для літньої особи, працевлаштованого особою, яка здійснює підприємницьку діяльність, що відрізняється від працевлаштування людей для догляду.

14. Чи я повинен самостійно відкрити рахунок в РПК?

Щоб відкрити рахунок в РПК, Вам не потрібно нічого робити. Ваш роботодавець обере фінансову установу, яка управляє РПК і відкриє для Вас особистий рахунок, на якому будуть накопичуватися Ваші заощадження - приватний рахунок РПК, завдяки якому у Вас буде постійний доступ до своїх коштів.

15. Хто обирає фінансову установу?

Вибір фінансової установи здійснюється роботодавцем за погодженням з профспілковою організацією, а якщо компанія, в якій ви працюєте, немає профспілок, у порозумінні з представниками працівників, обраних у режимі, прийнятому роботодавцем.

Працівник не може приєднатися до іншої фінансової установи, ніж до тієї, яку обрав роботодавець.

Питання і відповіді

16. Що станеться, якщо мій роботодавець не обере фінансову установу?

Якщо за місяць до завершення терміну, в якому роботодавець повинен створити РПК (укласти договір про управління РПК), не буде досягнуте порозуміння з профспілковою організацією або якщо такої немає - з представниками працівників щодо вибору установи, Ваш Роботодавець самостійно вибере установу, що пропонує найбільш сприятливі умови для управління коштами в РПК.

Проте, якщо Ваш Роботодавець не створив РПК протягом встановленого періоду, PFR вимагатиме від нього письмового укладення договору про управління РПК з призначеною фінансовою установою (PFR TFI S.A.) або передачі до PFR S.A. інформації про укладення договору про управління РПК з іншою установою.

17. Чи можу я змінити фінансову установу без зміни роботодавця?

Ви не можете цього зробити, але роботодавець може змінити установу.

18. Що під час зміни роботодавця?

Чи у нового роботодавця я буду заощаджувати у попередній фінансовій установі?

Ні, хіба що Ваш новий роботодавець обере ту ж саму установу. Вже накопичені кошти можна залишити в старій установі або перенести до нової. У першому варіанті після декількох змін роботодавця Ви будете мати багато рахунків РПК. У другому варіанті всі кошти, які ви накопичили, будуть в одному місці.

19. Коли я чи мій роботодавець зможемо збільшити або зменшити розмір платежів у РПК?

І Ви, і Ваш роботодавець можете у будь-який час вирішити **збільшити або зменшити суму додаткових платежів у РПК** (розмір базових платежів не можна змінити у випадку роботодавця, працівник може це зробити тільки, якщо він має нижчий дохід - див. стор. 10).

На практиці зміни суми платежів будуть діяти з наступного місяця.

Додаткові платежі можуть бути диференційовані роботодавцем з врахуванням стажу роботи або на основі прийнятих правил оплати праці / колективного договору. Таким чином, Ваш роботодавець може використовувати РПК як додаткову форму нагородження працівників.

Питання і відповіді

20. Чи РРК для мене обов'язкове?

Якщо Вам виповнилося 18 років, але не виповнилося 55 років, то роботодавець автоматично запише Вас в РРК, якщо Ви не подасте заяву на відмову від здійснення платежів раніше. Якщо вам 55 років, але ще не має 70 років, Ви можете приєднатися до програми за власною заявою.

Попередньо роботодавець зобов'язаний повідомити Вас про цю можливість.

Якщо Ви хочете відмовитися від заощадження в РРК, Ви повинні підписати спеціальну заяву про відмову від здійснення платежів в РРК і пов'язаних з цим переваг, наприклад, платежі роботодавця або доплати з боку держави.

Ви можете відмовитися від заощаджень в РРК на етапі створення програми у Вашій компанії (але не раніше, ніж з дня, коли Закон стане обов'язковим для Вашого роботодавця), і в будь-який час у майбутньому – **грахунок працівника в РРК повністю приватний і зібрані кошти успадковуються.**

21. Які установи зможуть управляти коштами в РРК?

Ваш роботодавець зможе вибрати серед наступних фінансових установ:

- інвестиційні фонди, керовані товариствами інвестиційних фондів,
- пенсійні фонди, якими керують загальні пенсійні товариства або робітничі пенсійні товариства,
- страхові компанії.

Питання і відповіді

22. Що буде відбуватись з моїми заощадженнями сплаченими в РПК?

Кошти, накопичені на рахунках РПК, будуть інвестовані в інвестиційні фонди, які диференціюють рівень ризику залежно від вашого віку. Таким чином, правила інвестування заощаджень детально описані в Законі.

ІНВЕСТИЦІЙНІ ЛІМІТИ В РПК

Правила інвестування коштів у стосунку до віку учасника РПК

з моменту створення фонду до 20 років до віку 60 років

20 років до віку 60 років

10 років до віку 60 років

5 років до віку 60 років

досягнення 60 років

частина акцій

(наприклад, акції, інвестиційні сертифікати та одиниці участі інвестиційних фондів)

60–80%

40–70%

25–50%

10–30%

макс. 15%

боргова частина

(наприклад, облігації, казначейські зобов'язання, іпотечні облігації, депозитні сертифікати або інші переказні цінні папери)

20–40%

30–60%

50–75%

70–90%

мін. 85%

Загальна вартість інвестицій в активи в іноземній валюті не зможе перевищувати 30% від вартості активів фонду.

Питання і відповіді

23. Чи я можу зняти ці гроші раніше, до 60 років?

Так, Ви можете подати заявку на повернення коштів. Тоді ви отримаєте накопичені Вами заощадження зменшені на:

- 30% від вартості платежів Вашого роботодавця - ці виплати звільнені від внесків для пенсійного страхування та страхування для виплати пенсії по інвалідності - зібрані 30% зараховуються Працівникам як внесок на пенсійне страхування в ZUS;
- додаткові платежі від держави;
- податок на приріст капіталу.

У виняткових життєвих ситуаціях накопичені кошти можуть бути отримані раніше без втрати пільг (див. Питання 8). Участь у системі РРК є добровільною, тому Ви можете у будь-який час відмовитися від перерахування платежів до РРК шляхом підписання заяви про відмову

24. Чи мій роботодавець зможе мене автоматично знову записати у програму, незважаючи на мою попередню відмову?

Так. Навіть якщо Ви відмовитесь від внесення платежів, Ваші платежі будуть автоматично відновлюватися раз на 4 роки, починаючи з 1 квітня 2023 року. Ваш роботодавець матиме обов'язок, що виникає з Закону, повідомити Вас про майбутню дату повторного початку внесення платежів.

25. Чи можу і коли зареєструватись в РРК після попередньої відмови?

У будь-який час Ви можете звернутися до роботодавця з проханням здійснити платежі в РРК. Роботодавець розпочне їх вносити з наступного місяця.

Питання і відповіді

26. Коли я можу користуватись цими грошима?

Вільно і на найсприятливіших умовах Ви можете використовувати накопичені кошти після досягнення 60-річного віку - незалежно від того, чи будете ви працювати чи ні.

Виплату в найбільш вигідній формі Ви можете здійснити наступним чином:

- 25% зібраних коштів виплачуються одноразово,
- решта 75% коштів повинні бути виплачені принаймні у 120 платежах (10 років) або більше.

Крім того, Ви можете вирішити, чи бажаєте:

- продовжувати заощаджувати в РПК;
- здійснити одноразову виплату 100% коштів (1 транш) або зменшити кількість платежів (менше, ніж 120), але це передбачає сплату податку від приросту капіталу;
- здійснити трансферну виплату:
  - на поліс у страховій компанії з правом на періодичні або довічні пільги,
  - на строковий рахунок ощадного вкладу з врахуванням, що виплата цих коштів може відбуватися лише на описаних в Законі принципах
- виплачувати кошти у вигляді шлюбної допомоги

Після прийняття рішення про початок зняття коштів, Ваш роботодавець більше не здійснює платежі на Ваш рахунок, Ви не отримуєте жодних додаткових платежів від держави.

Питання і відповіді

27. Чому РРК сильно відрізняється від OFE?

Плани капіталовкладень працівників – це зовсім інша система, ніж OFE. Їх порівняння виглядає наступним чином:

ПОРІВНЯННЯ	РРК	OFE
Приватність	Приватні	Державні кошти
Обов'язковість	Добровільна з можливістю відмови в будь-яку час	Раніше обов'язкова, в даний час добровільна
Спосіб фінансування	З реальних заощаджень. Співфінансована трьома сторонами: працівник, роботодавець і держава	Не з заощаджень, а лише через розподіл пенсійних внесків ZUS - дефіцит покривається збільшенням державного боргу
Успадкування	Успадкування реальних фінансових ресурсів	Спадкування де-факто запису в ZUS
Можливість зняття коштів	У будь-який момент. Крім того, під час заощадження можлива виплата в особливих життєвих ситуаціях - серйозна хвороба учасника та його найближчих родичів або кредит на покупку квартири або будівництво будинку	Відсутність можливості вилучення коштів
Інвестиційна політика	Диверсифікована з точки зору віку учасника і конкурентоспроможна	Така сама, незалежно від віку учасника відсутність конкуренції між установами
Оплати	Тільки за управління активами. Привабливі за ціною. Загалом, до 0,6% вартості активів нетто в рік	Оплата за внески (у перші роки функціонування OFE сума цієї оплати склала навіть 10%), плата за управління активами та плата за здійснення трансферної виплати

Відповідно до ст. 3 п. 2 Закону про плани капіталовкладень працівників, кошти, накопичені в РРК, є Вашою приватною власністю.

Питання і відповіді

28. Як я можу виписатись з програми?

Ви можете відмовитися від внесення платежів в РПК на етапі створення програми (але не раніше, ніж в перший день дії Закону щодо Вашого Роботодавця) і в будь-який час у майбутньому. Для того, щоб відмовитися від заощадження, Ви повинні надіслати письмову заяву про відмову своєму роботодавцеві, в якій Ви заявите про відмову від платежів Роботодавця та додаткових платежів від держави.

29. Що після 10 років виплат з РПК? Чи можливо вирішити проблему платежів по-іншому?

У контексті виплат Закон про РПК дає Вам багато свободи. Оскільки це Ваші приватні заощадження, Ви вирішуєте, чи будете Ви знімати 100% коштів за один раз - що передбачає сплату податку на приріст капіталу - чи Ви погодитесь на виплату коштів зі звільненням від цього податку (25% одноразово, 75% у розстрочку протягом не менше 10 років - 120 платежів). Мінімум 120 платежів типовим та найкращим варіантом є пропозицією законодавця, що дозволяє забезпечити постійний приплив коштів як доповнення до пенсії. Ви, звичайно, можете вирішити, наприклад, розділити 100% суми на 360 платежів (у цьому випадку також застосовуватиметься звільнення від податку на приріст капіталу) або продовжувати сплачувати внески в РПК, якщо Ви продовжите працювати. Виплату коштів з РПК Ви можете розпочати навіть після досягнення 70-річного віку. Після досягнення 60 років Ви можете, але Ви не зобов'язані знімати кошти.

Зміст матеріалу призначений виключно в інформаційних цілях і є актуальним в день публікації. Цей зміст не замінює чинне законодавство і завжди має тлумачитися та застосовуватися з урахуванням поточних чинних законодавчих положень. Цей зміст не є юридичним, фінансовим поясненням чи офіційним тлумаченням чинного законодавства. Портал PFR Portal PPK Sp. z o.o. не несе відповідальності за будь-які збитки, що виникли внаслідок або у зв'язку зі змістом, що міститься в цьому матеріалі. У разі виникнення сумнівів щодо змісту, включеного до цього матеріалу, включаючи права або зобов'язання відповідно до чинного законодавства, слід скористатися допомогою суб'єктів, що надають професійну юридичну допомогу.